

Onderwerp	Omschrijving	Verbeteractie:
<p>Aanbeveling: de omvang van de 'Verbeteragenda financiën' is groot.</p>	<p>De omvang van de 'Verbeteragenda financiën' is echter groot, zodat er per heden nog sprake is van diverse belangrijke aandachtspunten binnen de processen grondexploitatie, inkoop en aanbesteding, en subsidiebaten. Het bepalen van prioriteiten in de ambities zal hierdoor in toenemende mate van belang zijn. Wij adviseren u om dit eveneens expliciet door te vertalen in de 'Verbeteragenda financiën', die deel uitmaakt van het Organisatieplan 2022.</p>	<p>Prioreteer ambities en maak een expliciete doorvertaling in de 'Verbeteragenda bedrijfsvoering'</p>
<p>Conclusie: Personele formatie groeit niet gelijktijdig en gelijkmatig met toenemende aantal taken en activiteiten.</p>	<p>De jaarrekeningcontrole 2022 is niet voor 15 juli 2023, de wettelijke deadline, afgerond. Afgezien van de impact van het in 2022 nog verder toegenomen aantal SiSa-regelingen –wat een groot beslag legt op de beschikbare tijd van zowel uw organisatie als het controleteam van de accountant –is naar de mening van de accountant sprake van een aantal (potentiële) oorzaken. Eén mogelijke oorzaak is het al jaren op rij toenemende aantal taken en activiteiten, waarbij de beschikbare personele formatie door de krapte op de arbeidsmarkt niet gelijkmatig en gelijktijdig kan meegroeien. In de boardletter 2022 rapporteerde de accountant al over deze uitdaging; korthedshalve verwijst de accountant hiernaar.</p>	<p>Verbetertrajecten opnemen in de verbeteragenda bedrijfsvoering</p>

<p>Aanbeveling: Aandacht voor de effecten die in de huidige turbulente tijden specifieke aandachtspunten vormen voor de jaarrekeningcontrole 2022. (Onderhanden werk)</p>	<p>Het beschikbaar hebben van een toereikende onderbouwing van de waardering van het onderhanden werk (voorraad bouwgronden in exploitatie). Specifieke aandachtspunten hierbij zijn een actuele basisraming van de nog te maken kosten-en-opbrengstenramingen die residueel zijn bepaald. Deze ramingen dienen volledig te zijn herzien en herijkt naar het prijspeil per 01.01.2023. Daarnaast dient er een onderbouwing beschikbaar te zijn van de voor 2023 e.v. verwachte inflatie, de kosten-en-opbrengstenindexatie en van de (potentiële) effecten op de grondexploitaties van de stikstofproblematiek en de vertragingen in de bouw.</p>	<p>Zorg dragen voor het beschikbaar hebben van een toereikende onderbouwing van de waardering van het onderhanden werk (voorraad bouwgronden in exploitatie). Specifieke aandachtspunten: herzien en herijken van ramingen naar het prijspeil per 01.01.2023, het beschikbaar hebben van een onderbouwing van de voor 2023 e.v. verwachte inflatie.</p>
<p>Aanbeveling: Aandacht voor de effecten die in de huidige turbulente tijden specifieke aandachtspunten vormen voor de jaarrekeningcontrole 2022. (SiSa-bijlage)</p>	<p>Het aantal regelingen dat uw gemeente moet verantwoorden in de SiSa-bijlage en het aantal overige inkomende subsidiebatens neemt in 2022 verder toe. Het is belangrijk de interne controle op de getrouwe verantwoording in de SiSa-bijlage, de overige inkomende subsidies en de rechtmatigheid van de bestedingen ervan tijdig uit te voeren en adequaat te documenteren. Tevens is het van belang dat de rollen in het verantwoordingsproces helder zijn benoemd (inhoudelijk en financieel-technisch verantwoordelijk).</p>	<p>Het is van belang om de interne controle op de getrouwe verantwoording in de SiSa-bijlage, de overige inkomende subsidies en de rechtmatigheid van de bestedingen ervan tijdig uit te voeren en adequaat te documenteren. Tevens is het van belang dat de rollen in het verantwoordingsproces helder zijn benoemd (inhoudelijk en financieel-technisch verantwoordelijk).</p>

<p>Aanbeveling: Actualisatie van de frauderisicoanalyse en de behandeling en vaststelling in een vast onderdeel in de P&C-cyclus.</p>	<p>Als onderdeel van onze werkzaamheden in het kader van frauderisicomanagement hebben wij tijdens de interim-controle kennisgenomen van de meestactuele frauderisicoanalyse, die dateert van 21 april 2021. Het opstel- en samensteltraject van de laatste, door het college vastgestelde, frauderisicoanalyse heeft derhalve twee jaar geleden plaatsgevonden. Wij hebben het college geadviseerd om de actualisatie van de frauderisicoanalyse en de behandeling en vaststelling hiervan door de diverse gremia binnen de gemeente Vlaardingen een vast onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Dit mede vanwege de verhoogde relevantie hiervan op basis van de 'Verbeteragenda financiën' en de procesherijkingen die hiermee samenhangen.</p>	<p>Actualisatie van de frauderisicoanalyse en de behandeling en vaststelling hiervan door de diverse gremia binnen de gemeente Vlaardingen een vast onderdeel te laten zijn van de P&C-cyclus. Dit mede vanwege de verhoogde relevantie hiervan op basis van de 'Verbeteragenda bedrijfsvoering' en de procesherijkingen die hiermee samenhangen.</p>
<p>Conclusie: Herziening inkoopbeleid, proces en primaire registratie.</p>	<p>Op dit moment is er voor de kortlopende contracten nog geen centrale contract- en/of verplichtingenadministratie aanwezig.</p>	<p>Beleid, handboek en proces actualiseren.</p>

<p>Aanbeveling: Procedures en richtlijnen bij het verlengen en uitbreiden van opdrachten.</p>	<p>Tijdens onze interim-controle hebben wij met de organisatie gesproken over de procesmatige inbedding van dit onderwerp in de herijkte processen die in 2022 zijn vastgesteld. Wij hebben geconstateerd dat de gemeente hier op dit moment nog geen procedures en richtlijnen voor heeft ingericht die borgen dat er voorafgaand aan een verlenging van een kortlopend contract (zichtbaar) wordt getoetst of de verlenging voldoet aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Wij hebben het college geadviseerd om het herijkte inkoopproces uit te breiden met procedures en richtlijnen voor opdrachtverlening, en/of –uitbreiding, en om de controles die hierop worden verricht zichtbaar te maken.</p>	<p>Breidt het herijkte inkoopproces uit met procedures en richtlijnen voor opdrachtverlening, en/of -uitbreiding, en om de controles die hierop worden verricht zichtbaar te maken.</p>
<p>Conclusie : Herijken van beleid en processen heeft nog niet plaats gevonden.</p>	<p>In onze voorgaande rapportages hebben wij al aangegeven dat het voor de gemeente Vlaardingen belangrijk is om expliciete keuzes te maken en te formaliseren ten aanzien van de noodzakelijk geachte mix van interne-beheersingsmaatregelen binnen het periodieke actualisatieproces van de bouwgronden in exploitatie. Tijdens onze interim-controle 2022 hebben wij vastgesteld dat het herijken en beschrijven van de processen die samenhangen met de bouwgronden in exploitaties per heden nog niet heeft plaatsgevonden. Hierdoor zijn veel interne-beheersingsmaatregelen impliciet in de processen opgenomen, maar zijn belangrijke keuzemomenten over de zwaarte van en/of het al dan niet toepassen van interne-beheersingsmaatregelen, afhankelijk van het risicoprofiel van de projecten, niet nader gedefinieerd. Gezien de huidige economische omstandigheden, die het risicoprofiel van de bouwgronden in exploitatie verhogen, en waarbij bovendien de portefeuille van de gemeente Vlaardingen actiever wordt, achten wij het noodzakelijk om prioriteit te geven aan het herijken en beschrijven van de processen die samenhangen met de bouwgronden in exploitatie. Wij hebben het college geadviseerd om hier prioriteit aan te geven, mede in verband met het herzieningsproces dat voor de jaarrekening 2022 plaats dient te vinden.</p>	<p>Het is van noodzakelijk belang prioriteit te geven aan het herijken en beschrijven van de processen die samenhangen met de bouwgronden in exploitatie. Het college is geadviseerd om hier prioriteit aan te geven, mede in verband met het herzieningsproces dat voor de jaarrekening 2022 plaats dient te vinden.</p>

<p>Aanbeveling: Inhoudelijke controles rondom bestaande en nieuwe grondexploitaties.</p>	<p>Wij hebben op basis van het gesprek met de ambtelijke organisatie begrepen dat er gedurende het opstel-en samenstelproces van deze grondexploitatiebegrotingen geen zichtbare controles zijn uitgevoerd, noch door een tweede planeconoom, noch door Financiën & Control. Dit betekent concreet dat achteraf niet is na te gaan: welke inhoudelijke controles er zijn uitgevoerd, wat de bevindingen waren en hoe deze bevindingen zijn opgevolgd om te komen tot grondexploitatiebegrotingen die een aannemelijk geprognosticeerd resultaat presenteren. Gezien de relevantie van het bestaan van een adequate interne beheersing bij het openen van nieuwe grondexploitaties voor de kwaliteit van de besluitvormingsinformatie, hebben wij het college geadviseerd om voor dit onderdeel passende interne-beheersingsmaatregelen te ontwerpen en te implementeren. In het verlengde van onze constatering adviseren wij u eveneens, gezien de toekomstige ambities rondom de Rivierzone, om als onderdeel van de algehele projectbeheersing van dit gebied passende interne-beheersingsmaatregelen te ontwerpen en te implementeren voor de gebiedsontwikkeling.</p>	<p>Gedurende het opstel-en samenstelproces van grondexploitatiebegrotingen zijn er geen zichtbare controles uitgevoerd. Het college is geadviseerd om voor dit onderdeel passende interne-beheersingsmaatregelen te ontwerpen en te implementeren. In het verlengde van de constatering die de accountant maakt adviseert de accountant, gezien de toekomstige ambities rondom de Rivierzone, om als onderdeel van de algehele projectbeheersing van dit gebied passende interne-beheersingsmaatregelen te ontwerpen en te implementeren voor de gebiedsontwikkeling.</p>
<p>Aanbeveling : Het verder versterken van de interne beheersing rondom de subsidiebatens.</p>	<p>1) Nog niet alle toegekende subsidies in het overzicht zijn opgenomen. Subsidies die uit externe bronnen blijken, zoals het verantwoordingsoverzicht SiSa 2022 en het subsidieregister van de Provincie Zuid-Holland, zijn niet in alle gevallen in het subsidieregister opgenomen. Dit wordt veroorzaakt doordat de volledigheid van het subsidieregister gecontroleerd wordt aan de hand van de daadwerkelijk in de financiële administratie geboekte inkomsten. Doordat niet alle toegekende subsidies (automatisch) bevoorschot worden vanuit de subsidieverstrekker, bestaat het risico dat het recht op subsidiegelden niet gesignaleerd wordt, met als gevolg dat de opbrengstverantwoording in de financiële administratie, en dus in de jaarrekening, onvolledig is.</p> <p>2) De informatie die is opgenomen in het subsidieregister nog niet in alle gevallen volledig is, waarbij de monitoring alleen plaats vindt via het afgeven van signalen richting de ambtelijk verantwoordelijke. Het afwikkelen van signalen wordt niet geregistreerd. Hierdoor is er geen compleet actueel beeld van de status van de naleving van de subsidievoorwaarden, met als risico dat niet (tijdig) gesignaleerd wordt dat er tussentijds opbrengsten verantwoord moeten worden in de financiële administratie. Ook is het denkbaar dat niet tijdig wordt gesignaleerd dat de gemeente Vlaardingen het risico loopt dat de subsidievoorwaarden niet worden nageleefd, waarmee het recht op de subsidie vervalt.</p> <p>3) Er een gestructureerd en beschreven proces ontbreekt inzake de wijze waarop de opbrengstverantwoording van de subsidies bepaald wordt bij de jaarafsluiting. Ook ontbreken de interne-beheersingsmaatregelen die borgen dat deze opbrengstverantwoording getrouw en rechtmatig is.</p>	<p>Inhoudelijk is er echter nog geen sprake van een toereikende primaire registratie, noch van een gestructureerd proces met interne beheersingsmaatregelen die een volledige en rechtmatige verantwoording van de subsidiebatens in de administratie borgen. Het is belangrijk om de interne beheersing rondom de subsidiebatens verder versterken. Het college heeft het advies gekregen om het professionaliseringstraject van dit proces met voldoende urgentie op te pakken.</p>

<p>Aanbeveling: Repressieve controle inbedden.</p>	<p>Het systeem dwingt nog steeds geen functiescheiding af, waardoor de mogelijkheid blijft bestaan om memoriaalboekingen in te boeken zonder dat wordt nagegaan of deze boeking voldoet aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording en of de voorgestelde boeking past binnen de vastgestelde begroting. In voorgaande jaren werd er om deze reden een repressieve controle, een controle achteraf, uitgevoerd op de aanwezigheid van een gecontroleerde en voor akkoord gearafeerde checklist bij de geregistreerde memoriaalboekingen. In 2022 heeft deze controle nog niet plaatsgevonden. Wij hebben het college geadviseerd om deze repressieve controle alsnog uit te voeren over 2022 en om deze voor de toekomstige jaren structureel als onderdeel van het proces in te bedden. Voorts hebben wij het college in overweging gegeven om in het financiële pakket de, al op papier bestaande, functiescheiding technisch in te bedden, zodat hetvier-ogenprincipe ook systeemtechnisch wordt afgedwongen.</p>	<p>Voor 2022 een repressieve controle voor de memoriaalboekingen alsnog uit te voeren en deze voor in de toekomstige jaren structureel als onderdeel van het proces in te bedden. Voorts wordt het college in overweging gegeven om in het financiële pakket de, al op papier bestaande, functiescheiding technisch in te bedden, zodat hetvier-ogenprincipe ook systeemtechnisch wordt afgedwongen.</p>
<p>Aanbeveling: Bulkkredieten.</p>	<p>1) <i>“Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven.”</i> Deze passage impliceert dat de votering via bulkkredieten niet in lijn is met de bepalingen zoals opgenomen in de financiële verordening. 2) Er is op dit moment (nog) geen sprake van informatievoorziening richting het college (en de raad) die inzicht geeft in de voortgang van de verschillende projecten die onder de bulkkredieten vallen of in de financiële prognose van deze projecten en in de effecten van eventuele vertragingen richting toekomstige begrotingsjaren</p>	<p>1.Het voteringsproces rondom de investeringskredieten te heroverwegen en de financiële verordening in lijn te brengen met het proces. 2. Het mandaat te formaliseren dat lager ligt dan het college, inzake het openen van projecten onder bulkkredieten. 3.De informatievoorziening aan het college en aan de gemeenteraad te versterken rondom de stand van de projecten die deel uit maken van de bulkkredieten.</p>

<p>Aanbeveling: Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving inclusief cybersecurity behoeft verdere aandacht.</p>	<p>Naar aanleiding van de bevindingen heeft de accountant geconstateerd dat voor werkzaamheden niet gesteund kan worden op de IT beheersingsmaatregelen. De bestaande tekortkomingen in de IT omgeving leiden ertoe dat de gemeente en de accountant niet zonder meer kunnen steunen op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Als gevolg van het (vooralsnog) onvoldoende opvolgen van de aanbevelingen op dit gebied heeft de accountant voor de jaarrekeningcontrole 2022 niet zonder meer kunnen steunen op de geautomatiseerde gegevensverwerking. Het gevolg van deze conclusie is dat de accountant meer gegevensgericht werk hebben moeten verrichten, waaronder het uitvoeren van specifieke werkzaamheden om de betrouwbaarheid van data en lijstwerk vast te stellen.</p>	<p>De betrouwbaarheid en de continuïteit van de automatiseringsomgeving inclusief cybersecurity behoeft verdere aandacht. De accountant heeft de beoordeling gedaan op de volgende drie punten:</p> <p>User Access –Logische Toegangsbeveiliging User Authentication –Wachtwoordbeheer Changemanagement –Wijzigingsbeheer</p>
<p>Aanbeveling: Opstel- en controleproces jaarrekening evalueren.</p>	<p>De gemeente wordt geadviseerd om op korte termijn het opstel-en controleproces van de jaarrekening te evalueren en daarbij te bezien welke verbeteringen mogelijk en nodig zijn zowel op het vlak van cultuur, houding en gedrag (voelen en nemen alle medewerkers hun (mede)verantwoordelijkheid voor hun aandeel in het proces?) als wat betreft de duidelijkheid over taken, rollen en verantwoordelijkheden (is voldoende duidelijk beschreven en belegd wie waarvoor verantwoordelijk is in het proces?). Deze evaluatie is enerzijds noodzakelijk om de buitenproportionele hoeveelheid correcties die aangebracht moesten worden op de conceptjaarrekening 2022, te weten: 61 stuks, terug te brengen naar een acceptabel niveau. Anderzijds is deze evaluatie naar onze mening noodzakelijk omdat ons beeld is dat medewerkers binnen de organisatie op dit moment te weinig expliciet en zichtbaar de (eind)verantwoordelijkheid voelen en nemen voor ieders (aan)deel in het opstel-en controleproces van de jaarrekening. Als gevolg van de combinatie van deze factoren/oorzaken verloopt het opstel-en controleproces 'stroperig' en is de deadline van 15 juli niet gehaald.</p>	<p>Evalueer op korte termijn het opstel-en controleproces van de jaarrekening 2022. En daarbij te bezien welke verbeteringen mogelijk en nodig zijn op het vlak van cultuur, houding en gedrag (voelen en nemen alle medewerkers hun (mede)verantwoordelijkheid voor hun aandeel in het proces?) als wat betreft de duidelijkheid over taken, rollen en verantwoordelijkheden (is voldoende duidelijk beschreven en belegd wie waarvoor verantwoordelijk is in het proces?). De hoeveelheid correcties die verricht zijn voor het conceptjaarrekening 2022, te weten: 61 stuks terug te brengen naar een acceptabel niveau.</p>

<p>Conclusie: De gemeente heeft nog geen uitvraag gedaan bij de medewerkers voor verlofsparen.</p>	<p>Met de invoering van de cao gemeenten 2021-2022 kunnen medewerkers vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. De commissie BBV heeft daarom eind januari 2023 een nadere toelichting rondom de voorziening verlofsparen gepubliceerd. Hieruit blijkt onder andere dat gemeenten voor het spaarverlof, zoals dit vanaf 2022 van toepassing is, een voorziening moeten vormen, omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn.</p> <p>De gemeente heeft in 2022 nog niet concreet aan medewerkers gevraagd of zij gebruik willen maken van de mogelijkheid tot verlofsparen en het totale verlofsaldo is over de afgelopen jaren (binnen een redelijke bandbreedte) gelijk gebleven. Om deze reden is het op basis van het BBV niet toegestaan in 2022 een voorziening verlofsparen te vormen. Dit leidt tot een voordeel van € 1,0 miljoen ten opzichte van de 2evoortgangsrapportage. De organisatie is voornemens in 2023 wel een uitvraag naar verlofsparen te doen bij de medewerkers.</p>	<p>In 2023 dient de gemeente de uitvraag binnen de organisatie te doen voor verlofsparen.</p>
<p>Conclusie: Onzekerheid in rapportage Stroomopwaarts MVS.</p>	<p>De gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS voert voor de gemeente Vlaardingen het gedeelte Werk en Inkomen uit. Ook de sociale werkplaats van de gemeente is van Stroomopwaarts. De taken inzake Werk en Inkomen zijn gemandateerd aan Stroomopwaarts. Dit betekent voor de accountantscontrole dat fouten en onzekerheden uit de jaarrekening 2022 van Stroomopwaarts meewegen in het oordeel van de accountant over de jaarrekening 2022 van de gemeente Vlaardingen. Uit de rapportage van de accountant van Stroomopwaarts MVS blijkt één onzekerheid die betrekking heeft op de gemeente Vlaardingen. Dit betreft een onzekerheid ad € 348.000 inzake de uitbetaalde energietoeslag. Deze onzekerheid weegt mee in ons oordeel.</p>	<p>Uit de rapportage van de accountant van Stroomopwaarts MVS blijkt één onzekerheid die betrekking heeft op de gemeente Vlaardingen. Dit betreft een onzekerheid ad € 348.000 inzake de uitbetaalde energietoeslag. Deze onzekerheid weegt mee in de oordeel van de accountant.</p>

<p>Conclusie: Rechtmatigheid - Naleving van de Europese aanbestedingsregels.</p>	<p>Er is een afname geconstateerd van de omvang van de onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels. Uit de controle 2022 is een rechtmatigheidsfout gebleken van in totaal circa € 0,4 miljoen (2021: geen fouten).</p>	<p>De geconstateerde fout betreft een in 2022 geconstateerde, onrechtmatig, verrichte aanbesteding. Gezien de specifieke aard en achtergrond van de inkoop is geconcludeerd dat dit een unieke fout betreft.</p>
<p>Conclusie: Ontbreken documentatie.</p>	<p>Bij de jaarrekeningcontrole 2022 heeft de accountant in twee gevallen geen documentatie ontvangen die zekerheid geeft over het vaststellen van een marktconforme prijs en daarmee het voorkomen van staatssteun. Het is in deze gevallen dus onzeker of sprake is van (geoorloofde) staatssteun die gemeld had moeten worden aan de EC.</p>	<p>Het betreft hier, op grond van de Kadernota rechtmatigheid, een bevinding in het kader van de rechtmatigheid met een niet financieel karakter, waardoor dit niet meewoog in de oordeel.</p>
<p>Aanbeveling: Kritisch blijven om begrotingen in lijn met beschikbare (personele) capaciteit te kunnen realiseren.</p>	<p>Op basis van de geconstateerde afwijkingen is de indruk van de accountant dat de begroting en tussentijdse informatievoorziening te ambitieus zijn en mogelijk niet geheel in lijn zijn met de beschikbare (personele) capaciteit om alle geplande projecten en activiteiten daadwerkelijk te realiseren. Het is in dit kader belangrijk het realiteitsgehalte kritisch te blijven bezien en evalueren, en daarbij ook te bekijken in hoeverre een verdere stapeling van projecten/activiteiten passend is. Om uw doelen en ambities te realiseren, nemen de (investerings)uitgaven de komende jaren naar verwachting sowieso nog verder toe. Belangrijke opgaven zijn onder andere het realiseren van een versnelling in de woningbouw en de energietransitie.</p>	<p>Blijf het realiteitsgehalte kritisch bezien en evalueren, en daarbij ook te bekijken in hoeverre verdere stapeling van ambities en projecten/activiteiten ook daadwerkelijk passen zijn binnen de beschikbare (personele) capaciteit.</p>

<p>Conclusie: Dubbele betalingen broker / inhuur</p>	<p>Naar aanleiding van de verbijzonderde interne controle op de inkoopfacturen is er geconstateerd dat een geselecteerde factuur voor de inhuur van een medewerker dubbel was gedeclareerd door de leverancier en dus ook dubbel betaald. Uit een nader door de organisatie verrichte analyse van de totale inhuurkosten van deze medewerker is gebleken dat in 2022 in totaal € 111.800 dubbel gefactureerd en uitbetaald is. Naar aanleiding van de gevonden fouten en de oorzaakanalyse zijn er in samenwerking met de organisatie aanvullende analyses en detailcontroles verricht om vast te stellen of er (mogelijk) sprake is van meer vergelijkbare fouten. Bij deze werkzaamheden zijn nog gedeclareerde en uitbetaalde facturen van deze leverancier ontdekt ten bedrage van € 48.250.</p>	<p>De gemeente heeft alle dubbele betalingen inmiddels verrekend met de leverancier. De accountant vraagt aandacht voor de interne-beheersingsmaatregelen en controles ter zake om dubbele betalingen in de toekomst te voorkomen.</p>
--	--	--